

ŽUVINTO BIOSFEROS REZERVATO DIREKCIJOS **2013 M. VEIKLOS ATASKAITA**

2014 m.

Aleknonyys

TURINYS

I. BENDROJI DALIS

1. Bendri duomenys.....	1
1.1. Funkcinio prioriteto ir kraštovaizdžio tvarkymo zonų pasiskirstymas.....	1
1.2. Natura 2000 teritorijos statusas.....	3
1.3. Gamtos paveldo objektai.....	5
1.4. Rūšių ir buveinių įvairovė.....	6
1.5. Žemės naudmenų pasiskirstymas.....	6
1.6. Duomenys apie nuolatinius gyventojus.....	6
2. Saugomos teritorijos būklė.....	7
3. Direkcijos struktūra.....	10
4. Valstybės biudžeto ir kitos gautos lėšos.....	10
5. Teritorijų apsauga ir tvarkymas.....	11
6. Valstybinė saugomų teritorijų kontrolė.....	12
7. Žuvinto biosferos rezervato lankytojų centro lankytojų monitoringo ataskaita.....	13
Suvestinė direkcijos ataskaita.....	16
Direkcijos veiklos sričių detalizavimas.....	18

I. BENDROJI DALIS

1. BENDRI DUOMENYS

Žuvinto biosferos rezervatas yra saugoma teritorija, įsteigta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1817 „Dėl Žuvinto biosferos rezervato įsteigimo, Žuvinto biosferos rezervato nuostatų, Žuvinto biosferos rezervato ir jo zonų ribų plano patvirtinimo“. Nuostatai keisti LR Vyriausybės 2004-09-02 nutarimu Nr. 1113 (*Žin., 2004, Nr. 136-4940*). Biosferos rezervatas įsteigtas Žuvinto gamtinio rezervato (nuo 1937 m.) ir gretimų draustinių pagrindu.

Žuvinto biosferos rezervatas yra Alytaus apskrities Alytaus (6954 ha) ir Lazdijų (1180 ha) rajonų savivaldybių bei Marijampolės apskrities Marijampolės savivaldybės (10361 ha) teritorijose.

Tarptautinė saugomos teritorijos svarba:

2011 m. Žuvinto biosferos rezervatas įrašytas į UNESCO M&B programos biosferos rezervatų sąrašą.

Žuvinto biosferos rezervato dalis saugoma kaip Ramsaro konvencijos („Konvencija dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių“) teritorija. Ramsaro duomenų bazėje: Žuvinto pelkė, WI Nr. 3LT004, plotas 7500 ha. Šis statusas Žuvinto pelkei suteiktas LR Vyriausybės 1993-06-10 potvarkiu *Nr. 437p* Lietuvai prisijungus prie Ramsaro konvencijos (*Žin. 2001 Nr. 19-591*), įsigaliojo nuo 1993-12-20.

Žuvinto biosferos rezervatas yra Natura 2000 teritorija pagal dvi direktyvas: Paukščių ir buveinių (žr.: 1.2 skyrių).

Žuvinto biosferos rezervato Tvarkymo planas (Tvarkymo plano aiškinamojo rašto pagrindiniai teiginiai) patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. D1-310 (*Žin., 2006 Nr. 75-2881*).

Amalvo pelkių masyvo gamtotvarkos planas patvirtintas Aplinkos ministro 2007 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. D1-532 (*Žin., 2007, 110-4523*).

1.1. FUNKCINIO PRIORITETO IR KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO ZONŲ PASISKIRSTYMAS

Žuvinto biosferos rezervato funkcinio prioriteto zonos	Plotas		Pokytis per metus +/- ha
	ha	%	
Konservacinio prioriteto viso:	9209,4	49,4	0
Gamtiniai rezervatai: viso:	6121,4	32,7	0
1. Žuvinto	5983	32,0	0
2. Buktabalės	98,1	0,5	0
3. Liūliškynės	41,3	0,2	0
Gamtiniai draustiniai: viso:	3088	16,7	0
1. Amalvo botaninis-zoologinis	1478,7	7,0	0
2. Kiaulyčios botaninis-zoologinis	730,4	3,9	0
3. Paželsvių botaninis-zoologinis	199,0	1,1	0
4. Žaltyčio botaninis-zoologinis	410	2,2	0
5. Želsvos botaninis-zoologinis	204,2	1,1	0
6. Liepakojų botaninis	65,6	0,3	0
Ekologinės apsaugos prioriteto	1902	10,3	0
Ekosistemų atkūrimo	2198,2	13,8	0
Ūkinio prioriteto: viso:	5179	28,0	0
Miškų	887	4,8	0
žemės ūkio	4291,23	23,0	0
Iš viso:	18490	100	0

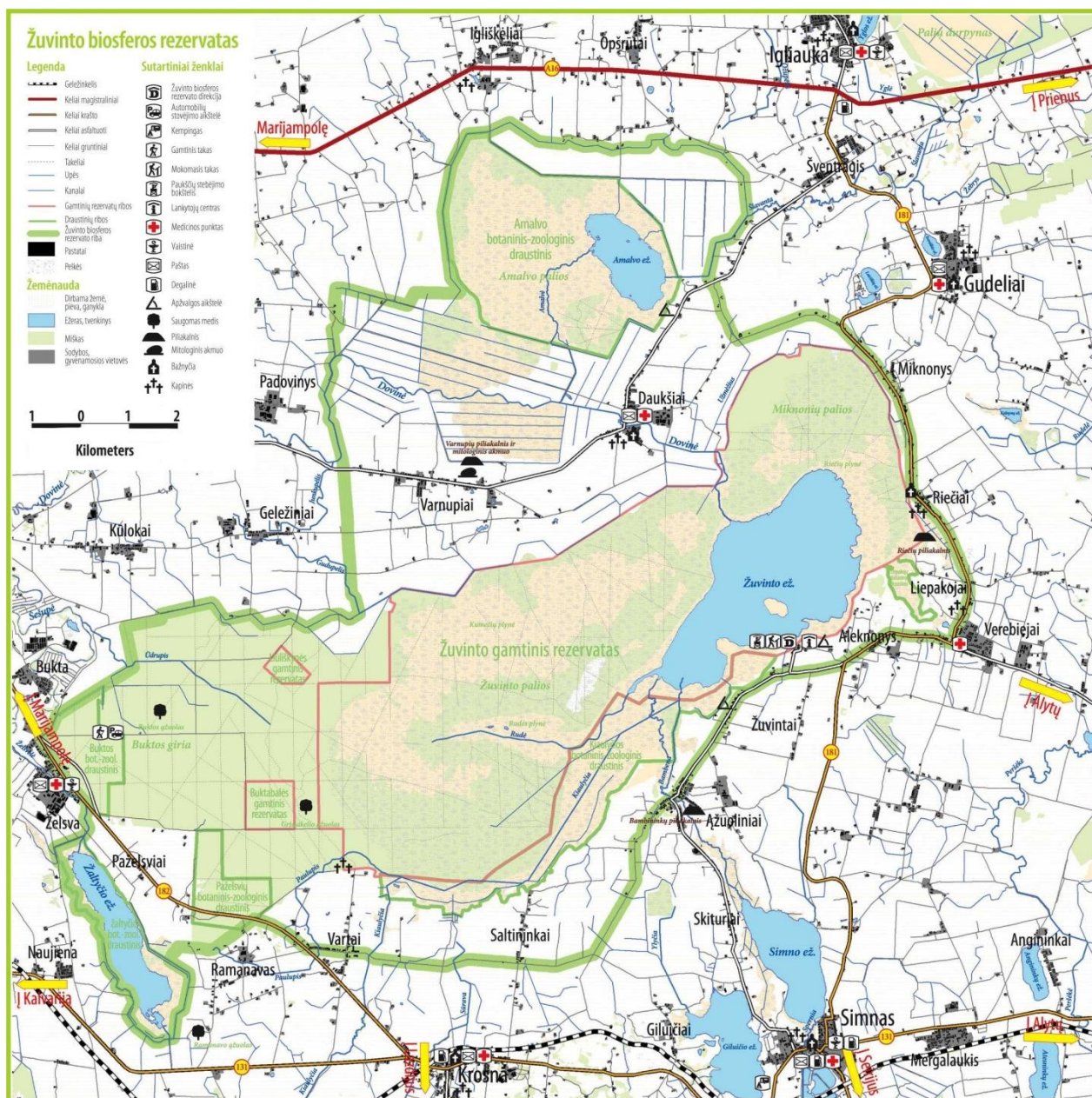
Tikslinė žemės paskirtis/ kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupė	Kraštovaizdžio tvarkymo zona	Plotas		Pokytis per metus
		(ha)	(%)	
Konservacinės tikslinės paskirties žemė		6123,8	33,1	0
Rezervatiniai miškai, pelkės ir pievos	Absoliučios apsaugos	447,8	2,4	0
	Griežtos apsaugos	3620,0	19,6	0
	Reguliuojamos apsaugos	1116,3	6,0	0
Rezervatiniai vandenys	Griežtos apsaugos	0,2	0,0	0
	Reguliuojamos apsaugos	937,9	5,1	0
Gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijos	Reguliuojamos apsaugos	1,6	0,01	0
Miškų ūkio tikslinės paskirties žemė		4697,1	25,4	
Ekosistemų apsaugos miškai	Išsaugančio ūkininkavimo	1773,2	9,6	0
	Atkuriančio ūkininkavimo	776,1	4,2	0
Apsauginiai miškai	Specializuoto apsauginio ūkininkavimo	1250,7	6,8	0
Ūkiniai miškai		897,2	4,9	0
Žemės ūkio tikslinės paskirties žemė		6922,7	37,4	
Ekosistemas saugančios agrarinės teritorijos	Išsaugančio ūkininkavimo	981,7	5,3	0
	Atkuriančio ūkininkavimo	1420,5	7,7	0
Apsauginės agrarinės teritorijos	Specializuoto apsauginio ūkininkavimo	2224,0	12,0	0
Ūkinės agrarinės teritorijos	Tradicinio gamybinio ūkininkavimo	2296,5	12,4	0
Gyvenamosios tikslinės paskirties žemė		310,0	1,7	
Apsauginių teritorijų gyvenvietės ir jų dalys	Sugriežtinto geoekologinio reguliavimo	34,2	0,2	0
	Bendrojo tvarkymo gyvenvietės ir jų dalys	Ekstensyvaus bendrojo tvarkymo	8,9	0,1
Intensyvaus bendrojo tvarkymo		266,9	1,4	0
Vandens ūkio tikslinės paskirties žemė		436,1	2,4	
Ekosistemų apsaugos vandenys	Išsaugančio ūkininkavimo	432,6	2,34	0
Bendrojo naudojimo vandenys	Intensyvaus apsauginio ūkininkavimo	3,5	0,02	0
Iš viso:		18489,7	100,00	

Savivaldybių draustiniai Žuvinto biosferos rezervato teritorijoje*

Marijampolės rajono tarybos 1996-08-15 sprendimu Nr. 14-6 dabartinėje Žuvinto biosferos rezervato teritorijoje įsteigti du botaniniai draustiniai. Įsteigus Žuvinto biosferos rezervatą, jų statusas nepasikeitė. Žuvinto biosferos rezervato zonų ir ribų schemoje šie draustiniai nežymimi.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Plotas ha	Įsteigimo metai
1.	Buktos miško botaninis	270	1996
2.	Paželsvių botaninis	387	1996

*Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys

1.2. NATURA 2000 TERITORIJOS STATUSAS

Pagal Natūralių buveinių ir laukinės augalijos bei gyvūnijos direktyvą (92/43/EEB), Buveinių apsaugai svarbios teritorijos ribos sutampa su Žuvinto biosferos rezervato ribomis, išskyrus žemės ūkio prioriteto funkcinę zoną, esančią šiaurinėje biosferos rezervato dalyje, Daukšių kadastrinėje vietovėje ir atitinka gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (Teritorijos pavadinimas duomenų bazėje: *Žuvinto ežeras ir Buktos miškas*, LTALY005, 18490 ha). Pakeistos ribos patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 192.

Eil. Nr.	Buveinės tipas	Plotai pagal sąrašą Europos komisijai, ha	Patikslinti buveinių plotai, ha*
1	3140, Ežerai su menturdumblių bendrijomis	760,0	1234
2	3160, Natūralūs distrofiniai ežerai	0,8	0,8
3	6410, Melvenynai	13,3	6,69
4	6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai	0,4	0,36

5	6450, Aliuvinės pievos	56,3	61,88
6	6510, Šienaujamos mezofitų pievos	7,3	9,62
7	7110, Aktyvios aukštapelkės	1855,0	214,27
8	7120, Degradavusios aukštapelkės	1158,2	1158,61
9	7140, Tarpinės pelkės ir liūnai	375,5	380,68
10	7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės	2,7	2,74
11	7230, Šarmingos žemapelkės	59,6	59,6
12	9050, Žolių turtingi eglynai	26,0	26,16
13	9080, Pelkėti lapuočių miškai	575,8	572,37
14	9160, Skroblynai	605,4	657,77
15	91D0, Pelkiniai miškai	2875,2	3600,63
16	91E0, Aliuviniai miškai	860,6	861,68

*Plotai, nurodyti Žuvinto biosferos rezervato tvarkymo plane

Eil. Nr	Buveinių direktyvos rūšys
1	Baltamargė šaškytė
2	Didysis auksinukas
3	Dvilapis purvuolis
4	Mažoji suktenė
5	Žvilgančioji riestūnė
6	Pelkinė uolaskėlė
7	Plačioji dusia
8	Raudonpilvė kūmutė
9	Ūdra

Pagal Laukinių paukščių apsaugos direktyvą, paukščių apsaugai svarbios teritorijos - Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės LTALYB003, 14199 ha, paukščių apsaugai svarbios teritorijos ribos sutampa su patvirtintomis Žuvinto biosferos rezervato ribomis, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-04-08 nutarimu Nr. 399 (2010-03-24 redakcija).

Eil. Nr	Paukščių direktyvos rūšys
1	Didysis baublys (<i>Botaurus stellaris</i>)
2	Nendrinė lingė (<i>Circus aeruginosus</i>)
3	Pievinė lingė (<i>Circus pygargus</i>)
4	Tetervinas (<i>Tetrao tetrix</i>)
5	Griežlė (<i>Crex crex</i>)
6	Švygžda (<i>Porzana porzana</i>)
7	Plovinė vištelė (<i>Porzana parva</i>)
8	Gervė (<i>Grus grus</i>)
9	Tikutis (<i>Tringa glareola</i>)
10	Juodosiji žuvėdra (<i>Chlidonias niger</i>)
11	Vidutinis margasis genys (<i>Dendrocopos medius</i>)
12	Baltnugaris genys (<i>Dendrocopos leucotos</i>)
13	Mėlyngurklė (<i>Luscinia svecica</i>)
14	Meldinė nendrinukė (<i>Acrocephalus paludicola</i>)
15	Migruojančių gervių (<i>Grus grus</i>), baltakakčių žąsų (<i>Anser albifrons</i>) ir želmeninių žąsų (<i>Anser fabalis</i>) sankaujų vieta

1.3. GAMTOS PAVELDO OBJEKTAI

Objekto pavadinimas*	Pastabos ir pasiūlymai
Valstybės saugomi gamtos paveldo objektai Viso: 2	
1. Buktos ąžuolas	<i>nudžiūvo</i>
2. Grįstakelio ąžuolas	
Savivaldybių saugomi gamtos paveldo objektai (išvardyti) Viso: 3	
1. Augalų bendrija (botaninis objektas) Buktos miško 13 kv	<i>Būklė nevertinta</i>
2. Augalų bendrija (botaninis objektas) Buktos miško 57 kv. 14 skl.	<i>Būklė nevertinta</i>
3. Augalų bendrija (botaninis objektas) Buktos miško 67 kv. 7-11 skl.	<i>Būklė nevertinta</i>
Gamtos vertybės, kurioms siūloma suteikti gamtos paveldo objekto statusą (išvardinti): Viso: 0	

1.4. RŪŠIŲ IR BUVEINIŲ ĮVAIROVĖ

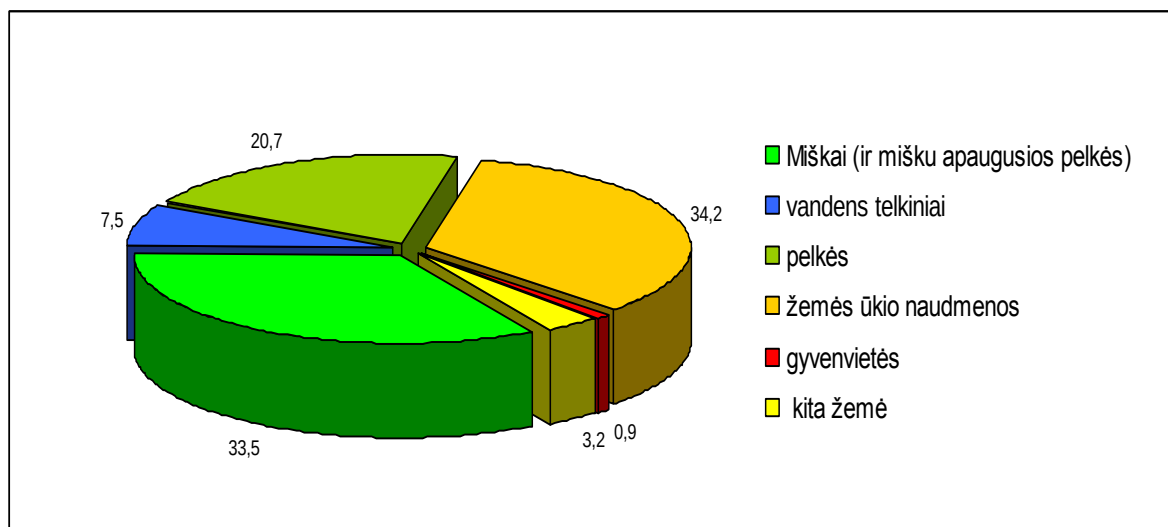
	Bendras rūšių skaičius	Bendras saugomų rūšių skaičius	Iš jų		Naujai rastų saugomų rūšių sk.***
			Saugomos rūšys (iš jų griežtai saugomos)*	Europos Bendrijos svarbos rūšys**	
Augalai	987	30	30	2	0
Grybai	292	6	6	0	0
Gyvūnai: <i>tame tarpe</i>	2512	88	88(4)	52	0
Bestuburiai	2200	21	21(1)	4	0
Apskritažiomeniai ir žuvys	23	1	1 (1)	1	0
Varliagyviai ir ropliai	15	2	2 (1)	2	0
Paukščiai	233	60	59 (5)	44	2
Žinduoliai	43	6	6	3	0
Iš viso:	3791	124	120 (12)	54	0
Europos Bendrijos svarbos buveinių tipų skaičius	16				

* LRK rūšys - vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 patvirtintu Į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašu (Žin., 2003, Nr. 100-4506; 2007, Nr. 36-1331), ypač saugomos rūšys – vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. 223 patvirtintu Lietuvos Respublikoje gyvenančių, augančių retų, nykstančių gyvūnų, augalų ir grybų ypač saugomų rūšių sąrašu (Žin., 2002, Nr. 49-1911)

** Europos Bendrijos svarbos rūšys - ES paukščių direktyvos I priedo rūšys ir ES natūralių buveinių ir laukinės faunos ir floros apsaugos direktyvos II ir IV priedų rūšys;

*** Naujai rastos rūšys: Avocetė *Recurvirostra avosetta*, 2(V) kategorija, didysis erelis rėksnys *Aquila clanga* 1 (E) kategorija

1.5. ŽEMĖS NAUDMENŲ PASISKIRSTYMAS (%)

1.6. DUOMENYS APIE NUOLATINIUS GYVENTOJUS

Bendras nuolatinių gyventojų skaičius saugomoje teritorijoje	932 *
Sodybų skaičius	362*

* -2010 m. duomenys

2. SAUGOMOS TERITORIJOS BŪKLĖ

1. Kraštovaizdžio būklė

Žuvinto biosferos rezervate atskirų kraštovaizdžio gamtinių kompleksų būklė 2013 m. toliau iš esmės keitėsi teritorijose, kurios tvarkytos (prižiūrėtos, atkurtos) vykdomų gamtosauuginių ar kitų tvarkymo projektų metu.

2013 m. atlikti gamtotvarkos darbai buvo daugiausia susiję su vykdomu projektu LIFE09 NAT/LT/000233 "": žiemą kirsti krūmai ir medžiai Žuvinto gamtinio rezervato teritorijoje ties Riečių kaimu, žiemą kirstos nendrės Žuvinto ež pakraščiuose: Salaitėje, papalyje 6 kv. 1 skl., Kiaulyčios botaniniame zoologiniame draustinyje. Liepos mėn. šienauta ežero pakrantėse. Liepą botaniniame ir Kiaulyčios botaniniame zoologiniame draustiniuose.

Nežymiai tvarkyta Žuvinto ežero viršvandeninė augmenija: kirsti atskiri vandenyje augančių švendrynų fragmentai, ežero salos nendrynai kirsti kelis kartus siekiant suformuoti žemaūgę augmeniją kirų kolonijos ir gervių apsistojimų nakvynei vietoje.

Ganant mėsinius 'Hereford' veislės galvijus ir šienaujant prižiūrėtos Epušės pelkės, Žuvinto paežerės paukščiams svarbios teritorijos.

Dėl natūralių gamtinių procesų stipriai pasikeitė Žuvinto aukštapelkės *Rudės plynės* aplinka. Rudės upelis keičia vagą. Manome, kad dėl to pakilo tarpinės pelkės vandens lygis ir jos pakraščiuose ėmė sparčiai džiūti pušys. 2103 m rudens visiškai uždumblėjo į Žuvintą įtekančios *Bambenos vaga*, vanduo dabar liejasi per visus Bambenos nendrynus. Gali būti, jog tai yra aukšto vandens lygio ežere pasekmė, kai sedimentacija prasideda dar upėje.

Toliau keitėsi Žuvinto ežero kraštovaizdis: plūduriuojančias kinis ežero viduryje išdraskė vėjas, beveik neliko Rago švendryno 8 kv, kinys sunėstos į rytinį ežero pakraštį ir ties Sala.

Kitose teritorijose kraštovaizdis keičiasi labai nežymiai, jo būklė vertintina kaip stabiliai patenkinama. Nors biosferos rezervato teritorijos gyventojų demografinė padėtis per pastaruosius metus labai pasikeitė, apleistų ir nenaudojamų žemės ūkyje sklypų iš esmės nėra.

2. Gamtos paveldo objektų ir rūšių ir buveinių būklė ir tendencijos yra skirtingi: objektai ir buveinės, esantys miškuose, yra geros būklės, išskyrus saugomą Buktos ažuolą (gamtos paveldo objektas), kuris dėl natūraliai susidariusių sąlygų nudžiūvo 2011 m. Pagausėjo genijų, migruojančių gervių.

Natura 2000 rūšių ir buveinių būklė yra stebima.

Globaliai nykstančios maldinės nendrinukės populiacija yra ant visiško rūšies išnykimo ribos, nes rezervate 2013 m. perėjo (greičiausiai nesėkmingai) tik viena jų pora Dambavaragyje. Paukščių direktyvos rūšių būklę galima vertinti palyginus duomenis, pateiktus lentelėse.

Paukščių direktyvos rūšių, saugomų Žuvinto BR būklė*

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	Populiacijos dydis apskaitų vnt. (skliaustuose - tikėtinas populiacijos dydis rezervate)			Perėjimo teritorijos		Preliminari buveinės būklė (plotas ha) **	
		2013 m.	Ankstesnis vertinimas		plotas ha	sklypų sk	Gera	Bloga / blogėjanti
			metai					
1.	Didysis baublys	-	2012	23*	342	11	342	0
2.	Nendrinė lingė	34**	2010	41	916	3	916	0
3.	Pievinė lingė	0*	2009	3	149	2	0	149
4.	Tetervinas	-	2012	16*	2372	9	0	2372
5.	Švygžda	-	2011	28*	503	8	0	503
6.	Griežlė	78**	2011	88				
7.	Plovinė vištelė	-	2012	44*	798	2	798	0
8.	Gervė	60*	2010	62	3370	4	3370	0
9.	Tikutis	-	2011	4	111	1	0	111
10.	Juodoji žuvedra	115**	2011	67**				
11.	Vid. marg. genys	21*	2011	32*	2808	1	1608	1200
12.	Baltnugaris genys	11*	2011	11*	2808	1	1608	1200

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	Populiacijos dydis apskaitų vnt. (skliaustuose - tikėtinas populiacijos dydis rezervate)			Perėjimo teritorijos		Preliminari buveinės būklė (plotas ha) **	
		2013 m.	Ankstesnis vertinimas		plotas ha	sklypų sk	Gera	Bloga / blogėjanti
13.	Mėlyngurklė	-	2009	2*	263	11	263	0
14.	Meldinė nendrinukė	1*	2011	1	109	4	14	95

*-tik monitoringo apskaitų taškuose; ** - perėjimui svarbiose teritorijose

Perinčių ir migruojančių Paukščių direktyvos rūšių būklė Žuvinto BR teritorijoje*

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas		Apskaitos vnt.	Populiacijos dydis atskirais metais							
				2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
1.	Griežlė		balsas	78	49	88	53	51	42	-	28
2.	Upinė žuvėdra		lizdas	30	20	10	?	11	20	-	20
3.	Juodoji žuvėdra		lizdas	115	62	67	60-70	60	60	50	-
1.	Migruojančios	pavasari	individas	?	~7000			6000	8400	1830	1100
		rudenį	individas	5525	1500	1100	1314	2070	11780	9800	2000
2.	Migruojančios gervės		individas	2152	2690	2000	1182	1030	950	576	-

3. Rekreacijos poveikis aplinkai yra labai nežymus, ypač atsižvelgiant į tai, jog Žuvinto gamtiniame rezervate lankytis galima tik su leidimais arba žūklės kortelėmis vietos gyventojams. Šių išduodamų leidimų skaičius rezervate nežymiai didėja Remiantis surinktais duomenimis, galima teigti, jog rekreacinė teritorijos apkrova yra maža ir nekelia pavojaus gamtinei aplinkai. Rekreacijai vietos žmonės naudoja maudykles Žaltyčio, Žuvinto ir Amalvo ežeruose, tačiau jų įtaka yra minimali. Tačiau ichtiologiniai tyrimai rodo, kad rekreacijos forma - mėgėjiška žvejyba Žuvinto ež. gali neigiamai įtakoti lydekų populiaciją.

Nelegalios žvejybos poveikis Amalvo ežere buvo aptartas su vietos visuomene: rytiniame ežero pakraštyje savavališkai suręsta 17 tiltų, kuriais per užpelkėjusią pakrantę einama žvejoti. Svarstomi siūlymai kaip keisti ežero apsaugos režimą, kad vietos gyventojai nors keliuose vietose galėtų žvejoti nuo kranto ir vasarą.

4. Saugomos teritorijos lankymo apkrova

Teritorijos lankymo apkrova 2013 m. netirta. Vadovaujantis Žuvinto biosferos rezervato gamtinių rezervatų lankymo tvarka, 2013 m. rudenį vietos gyventojams išduoti 207 leidimai uogavimui Žuvinto gamtinio rezervato pelkėje (2011 m. - 239, 2012 m- 236). Uogauti su leidimais buvo galima rugsėjo 7-9 dienomis (1 dieną pasirinktinai). Uogauti leidžiama asmenims, deklaravusiems gyvenamą vietą Alytaus r. Aleknonių, Ažuolinių, Bambininkų, Grinkiškių, Liepakojų, Zailių, Žuvintų; Lazdijų r. Naujavalakių, Saltininkų, Vartų; Marijampolės sav.: Kruopinės, Kumečių, Liūliškio, Miknonių, Riečių, Šernų, Vidgirėlių kaimuose. Uogauti leidžiama šviesiu paros metu (nuo 8 iki 17 val.), turint direkcijos išduotą leidimą ir asmenybę patvirtinantį dokumentą su nuotrauka. Leidimai uogauti yra nemokami.

Rezervato direkcijoje 2013 m. žiemos sezono metu (tik 2013 m. sausio mėn., gruodžio mėn. žvejyba nevykdyta, nes nebuvo tinkamo storio ledo) išduotos 320 žvejo kortelių (2012 m. 259 žvejybos licencijos).

Išduota 517 vienkartinė žvejo kortelių asmenims, deklaravusiems gyvenamąją vietą Alytaus r. Simno sen. Aleknonių, Ažuolinių, Bambininkų, Grinkiškių ir Žuvintų kaimuose. Žūklė mėgėjiškos žūklės įrankiais Žuvinto ež. leidžiama laikantis Mėgėjiškos žūklės taisyklių, Žuvinto biosferos rezervato gamtinių rezervatų lankymo tvarkos ir Licencinės žūklės organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo. Žvejo kortelės neišduodamos asmenims per pastaruosius vienerius metus patrauktiems administracinėn atsakomybėn už aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimus Žuvinto biosferos rezervate. Žvejojama nuo gruodžio 1 d. iki vasario 1 d. esant saugiai ledo dangai, 1 kartą

per savaitę – šeštadieniais. Žvejybos vietos pažymėtos Žuvinto biosferos rezervato Tvarkymo plano schemoje ir natūroje.

5. Išvados apie teritorijos būklę

Ežerų buveinių būklė pagerėjo nuo 2011 m. pradėjus eksploatuoti Simno, Dusios ir Žuvinto vandens nuopylas su žuvitakiais bei Amalvo vandens lygio reguliatorių. Tačiau Žuvinto ežero vandens lygis 2013 m. buvo gerokai aukštesnis už daugiametį, o tai neigiamai veikia ežero pakrančių saugomas gamtines buveines.

Svarbiausios pusiau natūralios buveinių teritorijos šiuo metu tvarkomos arba prižiūrimos pagal projektus, kuriuos vykdo Žuvinto biosferos rezervato direkcija, Žuvinto bičiulių klubas. Teritorijose, kuriuose šiuo metu vykdomi tvarkymo (krūmų, nendrynų kirtimo) darbai yra galimybė per keletą metų pelkinių pievų buveinėms atsikurti iki geros būklės, jei tie darbai bus tęsiami.

Amalvos pelkės hidrologinis režimas tapo natūralesnis. Pelkių, kurios sudaro didelę biosferos rezervato dalį, būklė pagerėjo atlikus aukštapelkės hidrologinio režimo ir sumedėjusios augmenijos kirtimo darbus.

3. DIREKCIJOS STRUKTŪRA

Padaliniai (skyriai, kt.)	Pareigybės pavadinimas (valstybės tarnautojo pareigybės lygis ir kategorija)	Faktiškai dirbančiųjų skaičius*	
		valstybės tarnautojų	darbuotojų dirbančių pagal darbo sutartį
	Direktorius A 14	1	
	Vyriausiasis specialistas ekologas ir informacijos specialistas A 9	-	
	Vyriausiasis specialistas (vyr. ekologas) A 8	1	
	Specialistas (hidrologas) A 7	-	
	Vyresnysis specialistas (būhalteris) B 7	1	
	Vyresnysis specialistas (vyresn. inspektorius) B 7	1	
	Specialistas (inspektorius) B 6	3	
	Meistras		1
	Laborantas		1
	Darbininkė - valytoja		1
Viso		7	3

*Pateikiami ataskaitinių metų gruodžio 31 d. duomenys

4. VALSTYBĖS BIUDŽETO IR KITOS GAUTOS LĖŠOS (tūkst. Lt)

	Biologinės įvairovės apsaugos, kraštovaizdžio tvarkymo ir išsaugojimo programa Specialioji valstybinių parkų ir rezervatų paslaugų teikimo programa Aplinkos apsaugos rėmimo programa ES ir kitų tarptautinių fondų lėšos
--	---

5. TERITORIJŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

sutvarkyta/prižiūrėta teritorija	plotas ha
Nendrynų šienavimas Dambavaragyje	43,17
Salos, Salaitės, už Gojaus nendrynų šienavimas	15,1
Krūmų kirtimai	17,29
Ganymas gamtiniame rezervate	23,23
Vasarinis šienavimas	72
Riečių piliakalnio priežiūra ganant	1,7
Invazinės rūšies - Kanadinės audinės gausos reguliavimas Žuvinto ež.	0
Viso:170,97	172,67

6. VALSTYBINĖ SAUGOMŲ TERITORIJŲ KONTROLĖ

Valstybinę saugomų teritorijų kontrolę direkcijoje vykdo vyresn. inspektorius ir 3 inspektoriai.

Eil. Nr.	Pažeidimų grupės pagal ATPK	Pažeidimai (vnt.)		Administracinės baudos (Lt)		Žala (Lt)		Perduota ATPK bylų teisingumo institucijoms baudų, žalos išieškojimui (vnt.)
		Nustatyta	Išaiškinta	Skirta	Atlyginta	Paskirta atlyginti	Atlyginta	
1.	Miško naudojimo ir lankymo	-	-	-	-	-	-	-
2.	Gyvūnijos ir augalijos ^{*1} ; Iš jų: medžioklės, žūklės taisyklių ^{*2}	-	-	-	-	-	-	-
		3	3	100	100	-	-	-
3.	Kraštovaizdžio ^{*3} Iš jų: saugomų teritorijų (76 str.7 ir 9 d.) žemės ir jos gelmių							
		24	9	4450	600	-	-	5
4.	Vandenių ^{*4}	-	-	-	-	-	-	-
5.	Atmosferos	-	-	-	-	-	-	-
6.	Savavalės statybos ^{*5}	1	1	250	250	-	-	-
7.	Pareigybiniai ^{*6}	-	-	-	-	-	-	-
8.	Atliekų tvarkymas ^{*7}	-	-	-	-	-	-	-
9.	Kiti pažeidimai ^{*8}	-	-	-	-	-	-	-
	Iš viso:	28	13	4800	950			5

^{*1}- ATPK 67, 74, 85, 87, 87¹, 87³ str. 1, 2 dalys, 87⁴, 87⁶, 88, 89, 90, 110 str.; ^{*2}- ATPK 87, 87¹, 87³ str. 1, 2 dalys, 87⁴, 87⁶ str.; ^{*3} - ATPK 47, 52, 52¹, 53, 59, 72, 75, 76, 78, 83¹, 83², 91 str.; ^{*4}- ATPK 55, 56¹, 56², 57, 58 str.; ^{*5} - ATPK 51² str. 2, 3 dalys; ^{*6} - ATPK 51, 51¹, 86 str.; ^{*7} - ATPK 51³str. 1, 2, 3, 4 dalys; ^{*8}- ATPK 84, 107, 183 str.

2013 m. išsiskyrė pastebimai sumažėjusiu pažeidimų skaičiumi. Nustatyti 28 pažeidimai, iš jų išaiškinta 13. Tam įtaką turėjo ATPK pakeitimai, sugriežtinę atsakomybę už saugomų teritorijų režimo pažeidimus, padidinti žalos atlyginimo įkainiai. Nenustatyta nė vieno žūklės tinklais atvejo, pastebimai sumažėjo meškeriojų mėginimų žūklauti Dovinės aukštupyje. Laipsniškai gerėjančią aplinkosauginę būklę lemia nuolat sistemingai vykdoma prevencinė veikla, nusistovėjusi leidimų uogavimui ir poledinei žūklei sistema.

Rugsėjo 8 d. planinis Žuvinto gamtinio rezervato teritorijos patikrinimas atliktas kartu su Alytaus RAAD GGAI pareigūnais, jo metu pažeidimų neaptikta.

Kartu su Valstybinės miškų tarnybos Miškų kontrolės skyriaus pareigūnais 2013 m. gruodžio mėn. atliktas Žuvinto gamtinio rezervato miškų būklės patikrinimas. Pažeidimų neaptikta.

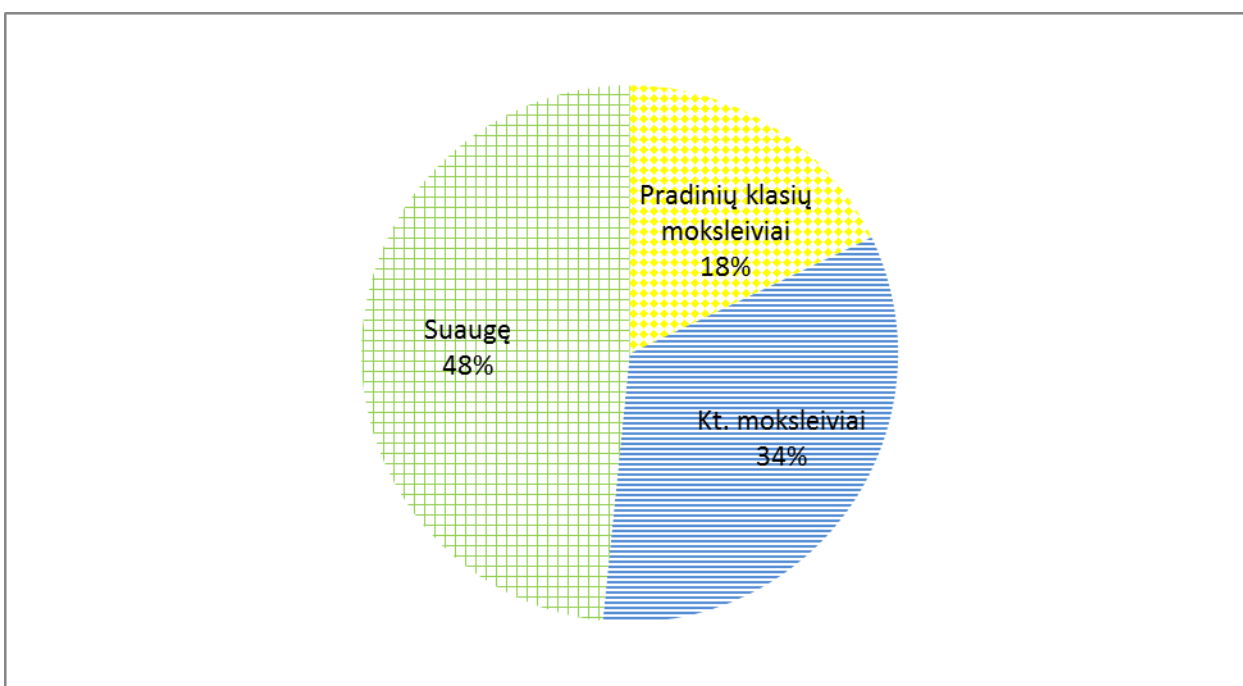
7. ŽUVINTO BIOSFEROS REZERVATO LANKYTOJŲ CENTRO LANKYTOJŲ MONITORINGO ATASKAITA

Monitoringas atliktas vadovaujantis saugomų teritorijų lankytojų monitoringo programa. Šiuo metu Žuvinto biosferos rezervato teritorijoje nėra viešų rekreacinių statinių ar teritorijų, todėl dalis bendros Saugomų teritorijų lankytojų monitoringo programos nebuvo vykdoma. Žuvinto biosferos rezervato lankytojų centro lankytojų monitoringas 2013 m vykdytas remiantis Žuvinto BR lankytojų registravimo žurnalo duomenimis. Žuvinto gamtinio tako lankytojų skaičius nenustatytas, tačiau jis yra didesnis nei lankytojų centre. Lankytojų skaičius registruotas ištisus metus.

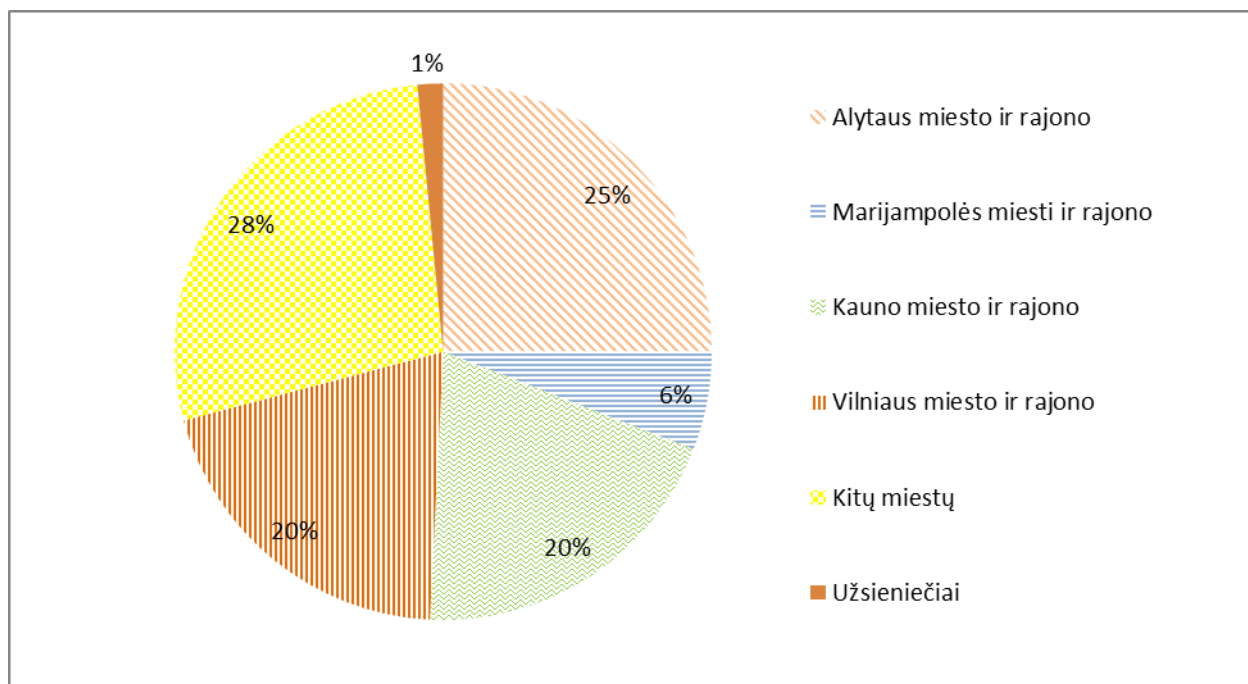
Žuvinto biosferos rezervato lankytojų skaičius lyginant su ankstesniais metais išliko stabilus ir šiek tiek padidėjo (4 pav.). Lankytojų struktūra (amžius, pilietybė, gyvenamoji vieta) nustatyta tik Žuvinto biosferos rezervato lankytojų centre ir pavaizduota grafiškai (1, 2 pav.). Didžiausias lankytojų ir ekskursijų srautas buvo gegužės-birželio mėnesiais, tai daugiausiai ekskursijos iš mokyklų (3 pav.). Apskaičiuotas vidutinis vienos ekskursijos dydis – 28 lankytojai.

1 lentelė. Žuvinto lankytojų centro ir gamtinio tako lankytojų skaičius ir struktūra 2013 m

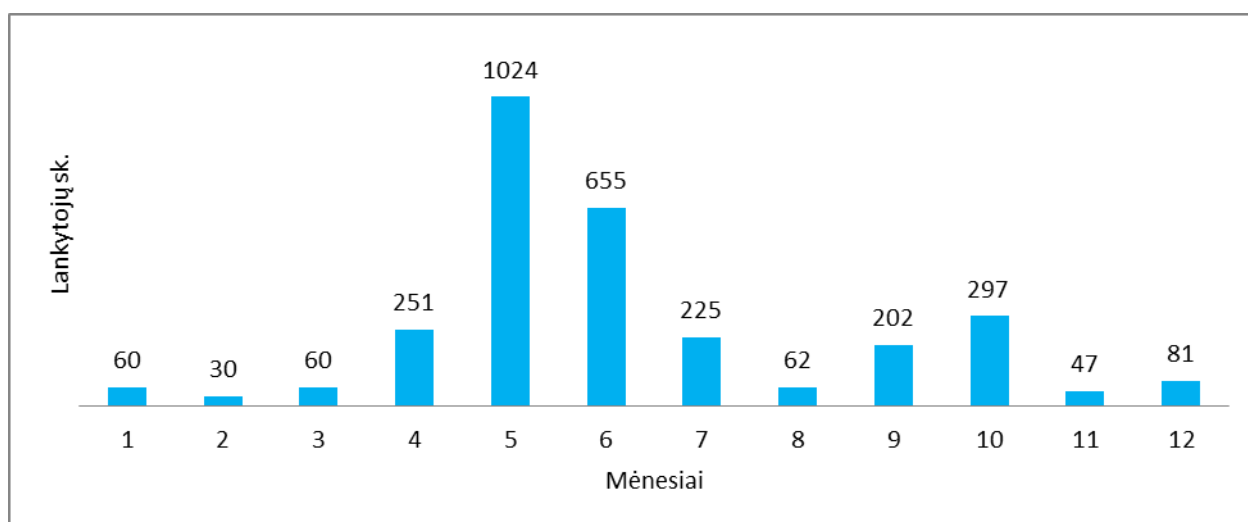
Lankytojų struktūra Žuvinto biosferos rezervato lankytojų centre		Grupių sk.	Lankytojų sk.
Pagal amžių	Pradinių klasių moksleiviai	16	535
	Kiti moksleiviai	34	1010
	Suaugę	56	1449
Pagal gyvenamąją vietovę	Alytaus m. ir raj.	24	748
	Marijampolės m. ir raj.	8	178
	Kauno m. ir raj.	16	595
	Vilniaus m. ir raj.	17	601
	Kiti miestai ir rajonai	38	826
	Užsieniečiai	4	46
Viso:		106	2994

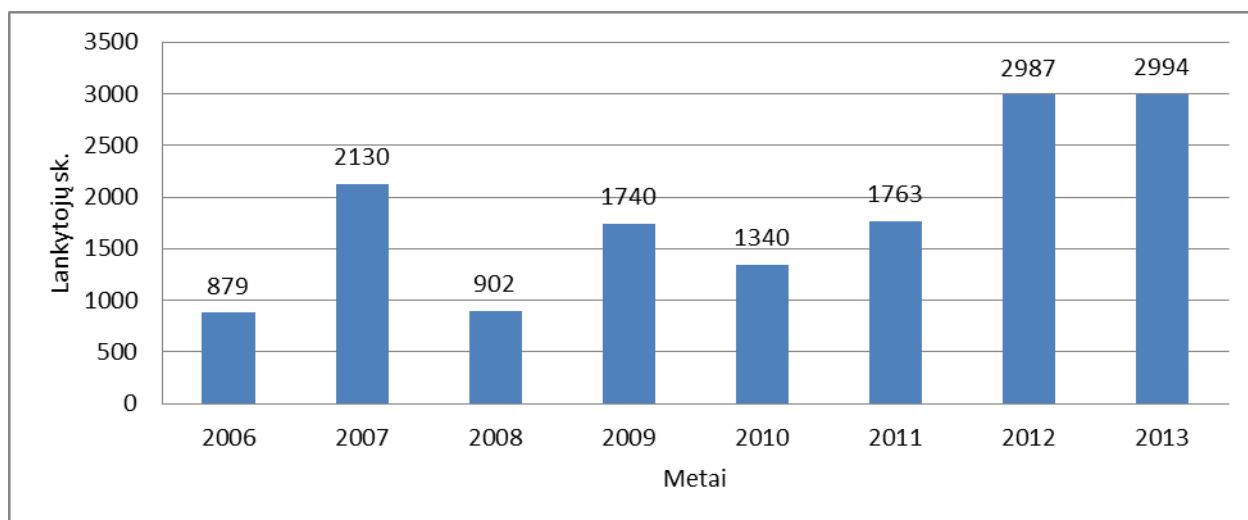
1 pav. Žuvinto biosferos rezervato lankytojų centro lankytojų amžiaus struktūra 2013 m

2 pav. Žuvinto biosferos rezervato lankytojų centro lankytojų pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą 2013 m

3 pav. Žuvinto biosferos rezervato lankytojų centro lankytojų skaičiaus dinamika 2013 m

4 pav. Žuvinto biosferos rezervato lankytojų centro lankytojų skaičiaus dinamika 2006-2013 m

PATVIRTINTA:

Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus
2014 m. vasario d. įsakymu Nr. V-

ŽUVINTO BIOSFEROS REZERVATO DIREKCIJOS 2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Nr.	Veiklos sritys	Mato vnt.	
1	2	3	4
Monitoringas ir taikomieji tyrimai (įskaitant priskirtas teritorijas)			
1.	Kraštovaizdžio monitoringas, tyrimai	stebimų temų sk./spec. sk., 1/1/ taškų sk./spec. sk. 19/1	santykinis koef. 1, santykinis koef 19.
2.	Gyvosios gamtos monitoringas, tyrimai	stebimų temų sk./spec. sk., 22/2 taškų sk./spec. sk. 390/3	santykinis koef. 11, santykinis koef. 130
3.	Lankytojų monitoringas, tyrimai	stebimų temų sk./spec. sk., taškų sk./spec. sk. 0/0	santykinis koef., santykinis koef. 0/0
4.	Kitas monitoringas, tyrimai	stebimų temų sk./spec. sk. 7/2, taškų sk./spec. sk. 25/3	santykinis koef., 3,5 santykinis koef. 8,3
Strateginio planavimo dokumentų rengimas, teritorijų planavimo, statinių projektų, kitų dokumentų nagrinėjimas			
5.	Direkcijos parengtų strateginio planavimo dokumentų skaičius	parengtų dokumentų sk./spec. sk. 3/2	santykinis koef. 1,5
6.	Išduotų/neišduotų sąlygų, pritarimų/nepritarimų teritorijų planavimo (bendriesiems, specialiesiems, detaliesiems) dokumentams skaičius	išduotų (neišduotų) sąlygų ir pritarimų (nepritarimų) sk./spec. sk. 2/1	santykinis koef. 2
7.	Išduotų/neišduotų specialiųjų reikalavimų, pritarimų/ nepritarimų statinių projektams skaičius	išduotų (neišduotų) spec. reikalavimų, pritarimų (nepritarimų) sk./spec. sk. 12/1	santykinis koef. 12
8.	Išnagrinėtų (suderintų/nesuderintų) miškotvarkos projektų, žemės sklypų kadastrinių matavimų bylų, kitų planų skaičius	išnagrinėtų (suderintų/nesuderintų) dokumentų sk./spec. sk. 14/1	santykinis koef. 14
Teritorijų ir objektų tvarkymas, priežiūra bei pritaikymas lankymui (įskaitant priskirtas teritorijas)			
9.	Sutvarkytų/prižiūrėtų teritorijų skaičius ir plotas	teritorijų sk./spec. sk. 8/2, ha/spec. sk. 172,7/2	santykinis koef. 4, santykinis koef. 86,3
	Sutvarkytų/prižiūrėtų objektų skaičius	objektų sk./spec. sk. 1/1	santykinis koef. 1

10.	Įrengtų/prižiūrėtų rekreacinės infrastruktūros teritorijų skaičius ir plotas	teritorijų sk./spec. sk. 1/1, ha/spec. sk. 0,8/1	santykinis koef. 1, santykinis koef. 0,8
	Įrengtų/prižiūrėtų rekreacinės infrastruktūros objektų skaičius	objektų sk./spec. sk. 9/1	santykinis koef. 9
Prevencija ir teritorijų kontrolė			
11.	Išvykimų (teritorijų/objektų apžiūrų, planinių ir neplaninių patikrinimų, kartu su kitomis institucijomis vykdytų patikrinimų) skaičius	išvykimų sk./spec. sk. 510/3	santykinis koef. 170
Švietimas ir viešinimas			
12.	Direkcijos veiklų, ST, jos vertybių ir visos ST sistemos viešinimas	veiklų sk./spec. sk. 29/2	
13.	Renginiai visuomenei	renginių sk./dalyvių sk. 7/330	
14.	Pravestų ekspozicijų pristatymų, ekskursijų, žygių, edukacinių programų skaičius	veiklų sk./lankytojų (dalyvių) sk. 1/2994	
Išteklių valdymas			
15.	Gautos lėšos programų vykdymui	gautos lėšos (Lt)/darbuotojų sk. 404026/10	Lt 404026
16.	Gautos lėšos iš kitų šaltinių	gautos lėšos (Lt)/darbuotojų sk. 1280165/11	Lt 1280165
17.	Veikla, atlikta ne ST direkcijos darbuotojų jėgomis (savanorių, žmonių ir darbo biržos)	dirbtos val./darbuotojų sk. 200/1	santykinis koef. 200
Kita veikla			
18.	Parengtų registruotų raštų, įsakymų skaičius	raštų, įsakymų sk./spec. sk. 101	santykinis koef. 101
19.	Įgyvendintų (- amų) tarptautinių ir vietos projektų, kuriuose direkcija dalyvauja kaip pagrindinis vykdytojas, skaičius ir lėšos	projektų sk./Lt 1/1196330	
20.	Direkcijos įvykdytų viešųjų pirkimų apimtys	viešieji pirkimai (Lt)/spec.sk. 1276805/2	santykinis koef. 6384
21.	ST direkcijos bendradarbiavimas su institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, kt. įgyvendinant bendras veiklas	partnerių sk. 12	
22.	Mokymai, kuriuose dalyvavo direkcijos darbuotojai	mokymų sk./darbuotojų sk. 2/1	

Žuvinto biosferos rezervato direktorius A. Pranaitis

(data, parašas)

Priedas

DIREKCIJOS VEIKLOS SRIČIŲ DETALIZAVIMAS

Nr.	Veiklų pavadinimai	Mato vnt.
1	2	3
Monitoringas ir taikomieji tyrimai (įskaitant priskirtas teritorijas)		
1.	Kraštovaizdžio monitoringas, tyrimai (įvardinti temas, tyrimus): 1. Vizualinis kraštovaizdžio monitoringas -	taškų sk. 19
2.	Gyvosios gamtos monitoringas, tyrimai (įvardinti temas, tyrimus): <i>Baltnugario genio</i> <i>Vidutinio margojo genio</i> <i>Gervės</i> <i>Nendrinės lingės</i> <i>Pievinės lingės</i> <i>Griežlės</i> <i>Juodosios žuvėdros</i> <i>Meldinės nendrinukės</i> <i>Migruojančių žąsų sankaupe</i> <i>Migruojančių gervių sankaupe</i> <i>. Skiauterėtojo tritono VBSD</i> <i>12. Raudonpilvės kūmutės</i> <i>Raudonpilvės kūmutės Vidzgirio BZD</i> <i>Niūraspalvio auksavabalio Vidzg. BZD (LGF iniciatyva)</i> <i>Vandens paukščių apskaitos Žuvinto ež.</i> <i>Vandens paukščių apskaitos Žaltyčio ež.</i> <i>Vandens paukščių apskaitos Amalvo ež.</i> <i>Pelėdinių paukščių</i> <i>Tilvikinių paukščių</i> <i>Rudagalvių kirų kolonijų</i> <i>Baltųjų gandrų lizdų</i> <i>Aukštapelkės žvirbl. paukščių apskaitos</i> <i>Plačiosios dusios populiacijos Žuvinto ež.</i>	taškų sk. 390
3.	Lankytojų monitoringas, tyrimai (įvardinti temas, tyrimus): 0/0	taškų sk. 0
4.	Kitas monitoringas, tyrimai (įvardinti temas, tyrimus): Žuvinto ežero hidrologiniai stebėjimai Bambenos upės debito matavimai Dovinės upės debito matavimai Amalvo polderio vandens lygio stebėjimai Gruntinio vandens lygio stebėjimai meldinės nendrinukės apsaugai svarbiose teritorijose Amalvos pelkės vandens lygio stebėjimai Meteorologiniai stebėjimai-	taškų sk. 25
Strateginio planavimo dokumentų rengimas, teritorijų planavimo, statinių projektų, kitų dokumentų nagrinėjimas		
5.	Direkcijos parengti strateginio planavimo dokumentai (įvardinti): ŽBRD veiklos planas; ŽBRD aplinkos apsaugos kontrolės programa,	dokumentų sk. 3

	Žuvinto ež. ir pakrančių gamtotvarkos planas (dalyvavimas redaguojant tekstą)	
6.	Išduotų/neišduotų sąlygų teritorijų planavimo dokumentams skaičius:	išduotų/ neišduotų sąlygų sk.
		0
	Pritarta/nepritarta teritorijų planavimo dokumentams skaičius: Specialiojo planavimo dokumentas 2	pritarimų/nepitarimų sk.
		2
7.	Išduotų/neišduotų specialiųjų reikalavimų statinių projektams skaičius 2/0	išduotų/ neišduotų spec. reikalavimų sk.
		2
	Pritarta/nepritarta statinių projektams skaičius 9/1	pritarimų/nepitarimų sk.
		10
8.	Išnagrinėtų (suderintų/nesuderintų) miškotvarkos projektų (1), žemės sklypų kadastrinių matavimų bylų (13), kitų planų(0) skaičius (įvardinti nagrinėtų dokumentų grupės)-	suderintų/nesuderintų dok. sk.
		14
Teritorijų ir objektų tvarkymas, priežiūra bei pritaikymas lankymui (įskaitant priskirtas teritorijas)		
9.	Sutvarkytos/prižiūrėtos teritorijos (įvardinti): Kiaulyčios B-ZD (nendrynų šienavimas Dambavaragyje) Žuvinto GR . (Žuvinto ež pakrantė, nendrynų šienavimas) Žuvinto GR (krūmų kirtimai ŠR dalyje, Riečių k.) Žuvinto GR, (Žuvinto ež. pakrančių ganymas) Kiaulyčios B-ZD, Žuvinto GR (vasarinis viksvinių pelkių šienavimas) Riečių piliakalnio priežiūra ganant Žuvinto GR (Invazinės rūšies - Kanadinės audinės gausos reguliavimas Žuvinto ež.-	teritorijų sk./ha
		8/172
	Sutvarkyti/prižiūrėti objektai (įvardinti): Siauralapio gencijono radvietės priežiūra: šienavimas, 0,18 ha	objektų sk.
		1
10.	Įrengtos/prižiūrėtos rekreacinės infrastruktūros teritorijos (įvardinti): - Žuvinto ež. tako aplinka - 1	teritorijų sk./ha
		1/0,8
	Įrengti/prižiūrėti rekreacinės infrastruktūros objektai (įvardinti): Informaciniai stendai kaimuose, prie direkcijos: 5 Žuvinto ež. takas su bokšteliu: 1 Apžvalgos platformos: 3	objektų sk.
		9
Prevencija ir teritorijų kontrolė		
11.	Išvykimų (teritorijų/objektų apžiūrų, planinių ir neplaninių patikrinimų kartu su kitomis institucijomis) skaičius: 1; Planiniai patikrinimai: 296; Neplaniniai patikrinimai: 204; Valstybinių draustinių būklės vertinimo patikrinimai: 9; Kiti	išvykimų sk.
		510
Švietimas ir viešinimas		
12.	Direkcijos veiklų, ST, jos vertybių ir visos ST sistemos viešinimas:	veiklų sk.

	Skaitytos paskaitos/pranešimai: 3; Dalyvauta laidų/duota interviu: 7; Išspausdinta straipsnių/mokslo darbų: 18; Išleista leidinių (įvardinti): 1 -Lankstukas Žuvintas Biosphere Reserve (anglų k.) -Kita (įvardinti): -	29
13.	Renginiai visuomenei (įvardinti): - kalendorinės ir kitos šventės: 2; parodos, seminarai: 2; konkursai, atvirų durų dienos: 1; spaudos konferencijos, diskusijos: 2; talkos ir pan. 1	renginių sk./dalyvių sk. 7/330
14.	Pravestų ekspozicijų pristatymų, ekskursijų, žygių, edukacinių programų skaičius: Ekspozicijų pristatymai: 1 Ekskursijos Žygiai Edukacinės programos	veiklų sk./lankytojų (dalyvių) sk. 1/2994
Kita veikla		
19.	Įgyvendinti (- ami) tarptautiniai ir vietos projektai, kuriuose direkcija dalyvauja kaip pagrindinis vykdytojas (įvardinti): LIFE09/NAT/LT/000233 (Baltijos meldinė nendrinukė)	panaudotos lėšos (Lt) 1196330
21.	ST direkcijos bendradarbiavimas su institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, kt. įgyvendinant bendras veiklas (įvardinti partnerių grupes): Savivaldos institucijos, Nevyriausybinių organizacijų, UAB-ai	partnerių sk. 12